Dosarul nr. 2a-4114/23
(2-23025039-02-2a-31102023)
Prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul Central), judecător Roic-Botezatu Lilia

D E C I Z I E

20 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ina Dutca
Grefier: Alen Grigoriev
Interpret: Diana Guzun

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de Cebotari Veaceslav împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 06 iulie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șevcenco Irina către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

a c o n s t a t a t :

La 17 februarie 2023, în Judecătoria Hîncești a parvenit cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șevcenco Irina, prin reprezentant avocat Dubceac Radu împotriva lui Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

În motivarea acţiunii, reprezentantul reclamantei a invocat că, la 26.03.2010 de către OSCE Dubăsari a fost înregistrată căsătoria dintre Şevcenco Irina şi Cebotari Veaceslav. În familie s-au născut trei copii: *****, născută la **********, născută la *****şi Şevcenco Daniil, născut la *****.

La 18.01.2022, prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari a fost desfăcută căsătoria dintre Şevcenco Irina şi Cebotari Veaceslav. Începînd cu anul 2018 cet. Cebotari Veaceslav a abandonat familia sa şi a plecat peste hotarele ţării. Din anul 2018 şi pînă în prezent ultimul nu şi-a onorat obligaţiunile părinteşti în ce priveşte întreţinerea copiilor, nu a participat la educaţia copiilor, nu a manifestat nici sub o formă grija faţă de copii, nu a coabitat cu copii şi nu a acordat sprijinul moral necesar copiilor. Astfel, toate obligaţiunile părinteşti au căzut pe seama reclamantei care a întreţinut, a educat şi a avut grijă de copii.

Prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central nr. 2-194/2022 din 10.11.2022 domiciliul copiilor minori *****, născută la **********, născută la *****şi Şevcenco Daniil, născut la ***** a fost stabilit cu mama Şevcenco Irina.

Partea reclamantă a precizat că între reclamant şi pîrît nu există un acord cu privire la plata pensiei alimentare pentru întreţinerea copiilor minori, aceştia se află în grija şi întreţinerea mamei Şevcenco Irina, iar pîrîtul Cebotari Veaceslav nu contribuie financiar la întreţinerea copiilor minori. Nu cunoaşte dacă pîrîtul este încadrat oficial în cîmpul muncii şi dacă dispune de un salariu sau de un venit lunar stabil.

Reprezentantul reclamantei solicită încasarea din contul lui Cebotari Veaceslav în beneficiul Irinei Şevcenco pensie alimentară pentru întreţinerea copiilor minori *****, născută la **********, născută la *****şi Şevcenco Daniil, născut la ***** în sumă de a cîte 2500 lei lunar, începînd cu data depunerii prezentei acţiuni şi pînă la atingerea majoratului de către copii şi încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de servicii juridice în sumă de 5000 lei.

În drept, se invocă prevederile art. 63, 74 din Codul familiei, art. 39 alin. (4), 166 CPC.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 06 iulie 2023, a fost admisă parțial acțiunea civilă depusă de Șevcenco Irina către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,**********, IDNP: *****, în beneficiul lui Șevcenco Irina, a.n. *****, domiciliată în *****, str. *****, IDNP: *****, pensia de întreținere a copiilor minori *****, a.n. *****, IDNP:**********, a.n. *****, IDNP: *****și ***** a.n. *****, în mărime de 2000 (două mii) lei, fiecăruia, lunar, începând cu data de 17.02.2023 și până la atingerea majoratului acestora. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,*****, IDNP: *****, în beneficiul lui Șevcenco Irina, a.n. *****, domiciliată în *****, str. *****, IDNP: *****, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,*****, IDNP: ***** în contul statului, pentru capătul de cerere cu privire la încasarea pensiei alimentare, taxa de stat în mărime de 2160 (două mii una sută șaizeci) lei. În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 04 august 2023, Cebotari Veaceslav a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 06 iulie 2023, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 06.07.2023 pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Şevcenco Irina către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori *****, a.n. **********, a.n. *****şi ***** a.n. *****, prin diminuarea

cuantumului pensiei de întreţinere a lui *****, a.n. ***** şi *****, a.n. *****, de la 2000 lei la 1450 lei lunar fiecăreia, a lui ***** a.n. ***** de la 2000 la 1100 lei lunar, precum şi diminuarea compensării cheltuielilor de asistenţă juridică ca fiind nereale şi nerezonabile.

În motivarea cererii de apel, apelantul a invocat cu privire la stabilirea pensiei de întreţinere a copiilor minori în mărime de 2000 lei fiecăruia că, pornind de la trăsăturile juridice ale obligaţiei de întreţinere, aşa cum prevede art. 58 din Codul familiei, urmează de indicat că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat, ambii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori.

Dispoziţia art. 76 alin. (l) şi (2) din Codul familiei prevede că părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi, neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (l) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Astfel, în prezent nu este angajat în cîmpul muncii, şi respectiv nu are un salariu sau venituri stabile, fapt confirmat prin Certificatul Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă Dubăsari, care confirmă statutul de şomer. Din motiv că veniturile sale sunt modeste, neregulate şi fluctuabile, este în căutarea unui loc de muncă care ar putea asigura mijloace financiare sigure şi durabile.

Important este de menţionat că, obligaţia de întreţinere are un caracter personal, fiind inseparabil legată atît de persoana celui îndreptăţit a o primi, cît şi de persoana celui obligat să o presteze. Suma pensiei de întreţinere a copiilor minori trebuie să fie reală şi necesară, totodată, însă, să nu fie în detrimentul celuilalt părinte. În atare circumstanţe, întreţinerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Instanţa de judecată urma să ţină cont nu doar de solicitarea unui părinte, dar şi opinia celuilalt şi capacitatea acestuia reală de a plăti pentru a determina rezonabilitatea între solicitare şi capacitate în vederea găsirii unui echilibru, astfel încît, respectîndu-se principiul egalităţii de drepturi, fiecare părinte să contribuie, în ansamblu, proporţional cu mijloacele sale, iar fiecare dintre copii să primească o întreţinere proporţională cu nevoile sale.

Mai mult ca atît, conform art. 27 alin. (2) din Convenţia cu privire la drepturile copilului, părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului. Concomitent, ţine de relevat că în cazul încasării pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, urmează să se ţină cont de starea materială şi familială a părţilor, de informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică al Republicii Moldova cu privire la valoarea minimului de existenţă pentru un copil, de alte circumstanţe importante.

Potrivit pct. 5 al Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova nr. 4 din 15.04.2003 privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei: la încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, se va lua în considerare, ca circumstanţă stabilită, informaţia prezentată de Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existentă pentru un copil şi nu informaţia despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informaţia cu privire la mărimea minimului de existenţă, deoarece pensia se încasează pentru întreţinerea copilului minor.

În conformitate cu art. 2 al Legii nr. 152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existenţă, minim de existenţă este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum ai bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului.

Conform art. 3 al aceleiaşi Legi, mărimea minimului de existenţă include: mărimea valorică a coşului alimentar, cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei şi mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Potrivit informaţiei de la Biroul Naţional de Statistică al Republicii Moldova (BNS), valoarea minimului de existenţă pe perioada semestrului II a anului 2022, în sate, pentru un copil în vârstă de 1-6 ani, a constituit suma de 2116,6 lei, iar pentru copii cu vârsta între 7-17 ani (în aceleaşi condiţii) a constituit suma de 2.855,0 lei.

Astfel, conform reglementărilor în materie de întreţinere, ambii părinţi au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreţinerea copiilor minori, respectiv poate determina că, pentru asigurarea unui minim de existenţă pentru copii minori ***** şi *****, fiecare părinte ar trebui să contribuie lunar cu circa 1450 lei, iar pentru ***** cu circa 1100 lei lunar.

De asemenea, ţine să menţioneze şi faptul că la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copiii minori , instanţa de fond n-a ţinut cont şi de faptul, că

mai are la întreţinere un copil minor din altă căsătorie şi, anume, Cebotari Sveatoslav, a.n. 04.10.2006.

Cu referire la compensarea cheltuielilor pentru asistenţă juridică în mărime de 5000 lei, a indicat că avînd în vedere faptul că a recunoscut parţial pretenţiile intimatei privind încasarea pensiei pentru întreţinere a minorilor Cristina, Domnica şi Danila, precum şi faptul că examinarea cauzei în instanţa de fond a avut loc doar într-o şedinţă (la cea de a doua a avut loc pronunţarea), consideră suma de 5000 lei pentru compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică, ca fiind una exagerată.

La 23 ianuarie 2024, conform fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului raportor - Budăi Nelea (f.d. 56).

În ședința instanței de apel, apelantul Cebotari Veaceslav, a solicitat admiterea cererii de apel în sensul formulat.

În ședința instanței de apel, avocatul Dubceac Radu în interesele intimatei Șevcenco Irina, a solicitat respingerea cererii de apel, în sensul formulat.

Audiind explicaţiile participanţilor prezenţi la proces, examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, reieşind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ consideră apelul declarat de Cebotari Veaceslav împotriva hotărârii primei instanțe depus în termen, or, hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) a fost emisă la 06 iulie 2023, iar apelul împotriva acesteia a fost declarat la 04 august 2023.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Din materialele cauzei, s-a stabilit că potrivit Extrasului de pe actul de căsătorie nr./ seria EC-I 0997440 eliberat de Serviciul Stare Civilă Dubăsari la 21.02.2022 se reţine, că Cebotari Veaceslav şi Şevcenco Irina au înregistrat căsătoria la 26.03.2010 la OSCE Dubăsari, prin actul de stare civilă cu nr. 26 (f.d. 4).

Conform Certificatului de divorţ seria/nr. D-IV 0690957 eliberat de Serviciul Stare Civilă Dubăsari la 21.02.2022 se indică, că căsătoria dintre Cebotari

Veaceslav şi Şevcenco Irina a fost desfăcută în baza hotărîrii Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 18 ianuarie 2022, divorţul fiind trecut în registrul actelor de stare civilă la 21.02.2022, nr. 27 (f.d. 5).

Reieșind din copia certificatelor de naștere anexate la materialele cauzei se atestă că Cebotari Veaceslav şi Şevcenco Irina sunt părinții biologici ai copiilor: *****, născută la **********, născută la *****şi ***** născut la ***** (f.d. 5, 9).

Prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central nr. 2-194/2022 din 10.11.2022, acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cebotari Veaceslav către Șevcenco Irina, intervenienți accesorii DGPDC sect. Ciocana, DASPF Hîncești și Cudlea Ala, privind stabilirea domiciliului copiilor minori a fost respinsă ca neîntemeiată.

Acţiunea reconvențională la cererea de chemare în judecată depusă de Șevcenco Irina către Cebotari Veaceslav, privind stabilirea domiciliului copiilor minori a fost admisă. S-a stabilit domiciliul copiilor minori: *****, a.n. *****, IDNP: **********, a.n. *****și ***** a.n. *****, cu mama – Șevcenco Irina, a.n. *****, IDNP: ***** (f.d. 6).

Prin Adeverința nr. 293 din 24.08.2022 eliberată de Primăria *****r-nul *****, se confirmă, că copii minori *****, născută la **********, născută la *****și ***** născut la ***** la momentul actual se află în grija și la întreținerea mamei – Șevcenco Irina, locuitoare a sat. *****r-nul Hîncești din 06 februarie 2022, copii frecventează grădinița de copii și, respectiv gimnaziul din localitate, mama fiind foarte grijulie față de copiii ei (f.d. 8).

Potrivit Adeverinței nr. 452 din 11.11.2022 eliberată de Primăria *****r-nul Hîncești, se confirmă, că copii minori *****, născută la **********, născută la *****și ***** născut la ***** la momentul actual se află în grija mamei – Șevcenco Irina (f.d. 24).

Totodată, s-a stabilit că între părțile la proces nu există un acord referitor la întreţinerea copiilor minori, fapt ce denotă că, cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori *****, născută la **********, născută la *****și ***** născut la *****, urmează a fi stabilit de instanța de judecată.

Astfel, la 17 februarie 2023, avocatul Dubceac Radu în interesele lui Șevcenco Irina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 06 iulie 2023, a admis parțial acțiunea civilă depusă de Șevcenco Irina către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,*****, IDNP: *****, în beneficiul lui Șevcenco Irina, a.n. *****, domiciliată în *****, str. *****, IDNP:

*****, pensia de întreținere a copiilor minori *****, a.n. *****, IDNP:**********, a.n. *****, IDNP: *****și ***** a.n. *****, în mărime de 2000 (două mii) lei, fiecăruia, lunar, începând cu data de 17.02.2023 și până la atingerea majoratului acestora. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,*****, IDNP: *****, în beneficiul lui Șevcenco Irina, a.n. *****, domiciliată în *****, str. *****, IDNP: *****, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei. S-a încasat din contul lui Cebotari Veaceslav, a.n. *****, domiciliat în *****, com. *****, str.*****,*****, IDNP: ***** în contul statului, pentru capătul de cerere cu privire la încasarea pensiei alimentare, taxa de stat în mărime de 2160 (două mii una sută șaizeci) lei. În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Cebotari Veaceslav a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, invocând argumentele menționate *supra*.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Instanța de apel relevă că întreţinerea materială a copiilor minori este o obligaţie fundamentală, consfinţită în art. 48 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, care expres stabileşte că părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.

Conform art. 3 alin. (1) al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art. 5 al Convenţiei, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) al Convenţiei, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în

primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În corespundere cu prevederile art. 27 alin. (2) din Convenţie, părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Aceste dispoziţii se conţin şi în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 52 alin. (1), art. 53 alin. (1) şi art. 61 alin. (1) ale Codului familiei, desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinţi.

Conform art. 58 alin. (1) al Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

În acord cu prevederile art. 74 alin. (1) Codul familiei, părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

În corespundere cu prevederile art. 75 alin. (1) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii.

Iar, conform art. 76 Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.

Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Astfel, în temeiul prevederilor art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții copiilor minori *****, a.n. **********, a.n. *****și ***** a.n. *****, sunt obligați să-și întrețină copiii lor minori.

Prin urmare, Colegiul civil reține că instanța de fond corect a pus în sarcina lui Cebotari Veaceslav obligația lunară de achitare a pensiei de întreținere a minorilor în mărime de a cîte 2000 lei, lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii prezentei acțiuni, adică începând cu 17.02.2023, și până la atingerea majoratului de către copiii minori.

În caz contrar, Colegiul civil remarcă că încasarea pensiei de întreținere, în cuantumul solicitat de apelant ar leza substanțial interesele copiilor minori, și ar duce la încălcarea art. 3 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului.

În același timp, faptul că Cebotari Veaceslav contribuie la întreținerea copiilor minori, procurând anumite lucruri, nu constituie temei de casare a hotărârii instanței de fond, or, fiecare părinte este obligat să-și întrețină copiii minori și înafara unei hotărâri judecătorești.

Astfel, în contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate *supra*, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la necesitatea stabilirii pensiei de întreținere în cuantum de a câte 2000 lei/lunar, or mărimea pensiei de întreținere stabilită ar asigura și ar menține nivelul de trai și condiții adecvate pentru educația şi dezvoltarea copiilor.

În mod distinct, Colegiul civil pune în evidență și faptul că suma pensiei de întreţinere a copiilor minori trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreţinere pentru copii în sumă de a cîte 2000 lei lunar, corespunde în mod real nevoilor minorilor şi necesităţilor de întreţinere la această vârstă.

Colegiul civil atrage atenția că întreţinerea unui copil nu presupune doar asigurarea materială a acestuia, ci şi educarea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială, tratarea lui în caz de îmbolnăvire (tratarea în acest caz nu presupune doar procurarea medicamentelor), ceea ce implică cheltuieli suplimentare, eforturi şi stres din partea părintelui căruia i-a fost lăsat spre domiciliere şi îngrijire copiii.

Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţele judecătoreşti urmează a ţine cont şi de dispoziţiile art. 58 alin. (1) şi art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Instanţa de apel relevă că instanţa de fond în mod evident a ţinut cont de nivelul de trai al copiilor minori şi de obișnuințele copiilor, precum și corect a

stabilit că suma de a cîte 2000 lei lunar cu titlu de pensie de întreținere nu este disproporţionată cu scopul urmărit și nu lezează în mod arbitrar şi inechitabil drepturile şi obligaţiile apelantului, atîta timp cît, intimata, cu siguranță, urmează să suporte cheltuieli pentru îngrijirea copiilor aproximativ egale.

La fel, se reține că la stabilirea cuantumului pensiei încasate s-a ținut cont de necesitățile vitale ale copiilor la vârsta lor pentru respectarea condițiilor unei vieți civilizate, având în vedere că ***** este născută la **********, este născută la *****și ***** este născută la *****.

Instanța de apel nu poate reține cuantumul indicat de apelat în mărime de a cîte 1450 lei și respectiv 1100 lei cu titlu de pensie de întreținere, or, aceasta ar fi în detrimentul copiilor, ținând cont de cheltuielile reale actuale. Or, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (l) din Convenția cu privire la drepturile copilului, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

La acest capitol, Colegiul civil notează că potrivit art. 2 al Legii nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existenţă, *minimul de existenţă* este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului.

Iar, conform art. 3 al aceleiaşi Legi, mărimea minimului de existenţă include: mărimea valorică a coşului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei şi mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Prin urmare, minimul de existență nu prevede toate cheltuielile necesare pentru dezvoltarea copiilor.

Totodată, Colegiul civil nu poate reține afirmațiile apelantului cu privire la faptul că mai are la întreținere un copil în vîrstă de 16 ani, or, faptul aflării la întreținere a unui copil nu poate fi în detrimentul celorlalți copii. Cebotari Veaceslav este o persoană aptă de muncă și care urmează de depună efort pentru ași asigura condiții de viață decente sie, precum și copiilor săi.

În partea ce ține de pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil la fel, consideră justă poziția instanței de fond. Or, potrivit art. 94 alin. (l) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Iar, conform art. 96 din Codul de procedură civilă, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul civil consideră ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la necesitatea admiterii solicitării părții reclamante cu privire la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, corect încasând din contul părții pârâte cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei, ca fiind o sumă rezonabilă ca mărime, or, acțiunea a fost admisă integral.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant/pârât, citate *supra*, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

Prin urmare, din considerentele menţionate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală și întemeiată, iar argumentele apelantului sunt declarative, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de Cebotari Veaceslav.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 06 iulie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șevcenco Irina către Cebotari Veaceslav privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ina Dutca